

Escheat – is a legal status of the object, where there is no relationship between the object and the subject of possession. The lack of relationship in the legal status of escheat is caused by its demise due to the absence of private interest to possess the property by the object because of the lack of the subject's deed – a potential holder and refusal of the subjects to accept the ownership of the object based on inheritance. There is no volitional relationship in the form of private endeavors on the property object in the status of escheat between the property and private owner. It has been proved that the primary defect of the status is the absence of the subject in the status of ownerless property; and in the status of escheat it is the lack of relationship between the subject and the object. This is the main difference between ownerless property and escheat.

Keywords: escheat, property, inheritance, ownership, communication, subject, object, legal status of the object.

УДК 347.477

Ю. М. Жорнокуй,

доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри правового забезпечення господарської діяльності факультету № 6 (права та масових комунікацій) Харківського національного університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ДОГОВОРІВ ПРО РЕОРГАНІЗАЦІЮ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

Окреслено авторське бачення окремих проблемних питань, що мають місце у контексті укладення договорів під час реорганізації юридичної особи. Зауважено, що цивільне законодавство не лише не дає відповіді на проблемні питання укладення відповідних договірних конструкцій, але й взагалі не визначає їх правової природи, порядку укладення та виконання. Зроблено висновок, що включення договорів про реорганізацію юридичних осіб у структуру Цивільного кодексу України дозволить впорядкувати правове регулювання процесів реорганізації, послужить надійною гарантією захисту прав їх учасників (акціонерів) і кредиторів.

Ключові слова: реорганізація, договори про реорганізацію юридичної особи, договір про приєднання, договір про злиття, акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю.

Постановка проблеми. Розглядаючи питання правового регулювання реорганізації юридичних осіб, учені в основному акцентують увагу на правовій природі реорганізації, порядку її проведення, правовому становищі сторін і захисті їх прав. Із незрозумілих причин осторонь залишаються питання договірних конструкцій, що опосередковують певні правові зв'язки, – договорів про злиття та приєднання, що одержали в науці найменування «договори про реорганізацію юридичної особи» [1; 2]. При цьому окремі питання зазначених договорів є важливими не тільки для теорії, але й для практичної діяльності.

Метою статті є з'ясування особливостей договірних конструкцій, що укладаються під час реорганізації юридичних осіб.

Виклад основного матеріалу. Насамперед важливо врахувати неприпустимість отождіння поняття «реорганізація» і конструкції «договори про реорганізацію юридичної особи» що іноді має місце в літературі [3], оскільки, вважаємо, основним завданням реорганізації є не встановлення, зміна чи припинення цивільних прав і обов'язків, а зміна суб'єктного складу цивільних правовідносин. Як наслідок частково необхідно підтримати позицію про те, що договори про реорганізацію можна фактично віднести до договорів про створення юридичних осіб. Однак не всі договори, спрямовані на створення нового суб'єкта права, є установчими¹.

Важливою відправною точкою є позиція про те, що реорганізація юридичної особи, як і процес її створення, здійснюється шляхом послідовного нагромадження ряду юридичних фактів, які в сукупності утворюють юридичний склад, що припускає реорганізацію одного або декількох існуючих юридичних осіб і виникнення одного чи декількох нових суб'єктів як правонаступників.

Іноді договір злиття (приєднання) порівнюють з установчим договором. Науковцями висловлена думка, що відповідно до останньої договірної конструкції її сторони (засновники) беруть на себе зобов'язання створити юридичну особу та визначають порядок спільної діяльності з її створення, участі в її діяльності та управління цією діяльністю, умови передачі їй свого майна, умови й порядок розподілу між собою прибутку та збитків, а також порядок виходу зі складу юридичної особи [5]. Відносно реорганізаційного договору можна сказати, що предметом його регулювання не є порядок участі сторін у діяльності створюваного товариства та управління ним, а також умови і порядок розподілу прибутку й можливість виходу з його складу, оскільки сторони договору перестають існувати.

Аспектом, що дозволяє відрізнити реорганізаційні договори від установчих і договорів про створення корпорації є та обставина, що останні мають за мету організацію якоїсь тривалої діяльності без створення або зі створенням юридичної особи, в той час як реорганізаційні договори переслідують лише мету створення та припинення юридичних осіб і не торкаються поточної їхньої діяльності [6, с. 68]. Тобто договір про реорганізацію не є установчим документом, що підтверджується визнанням статусу установчого документа тільки за статутом переважного числа організаційно-правових форм

---

¹ Д. В. Ломакін вказує, що договори, спрямовані на створення господарського товариства – нового суб'єкта права, не зводяться до одного лише установчого договору. Створення нових господарських товариств може вчинитися і в результаті виконання договорів, що укладаються у процесі проведення реорганізації господарських товариств [4, с. 317].

юридичних осіб. Отже, не можна стверджувати, що договір про реорганізацію визначає правосуб'єктність корпорації.

Правова природа договорів про злиття (приєднання) різних видів господарських товариств, з погляду законодавця, істотно різниться. Так, законодавець прямо не визначає правову природу договорів про злиття та приєднання акціонерного товариства (далі – АТ) і товариства з обмеженою відповідальністю (далі – ТОВ). Як наслідок питання про юридичну природу таких договорів, що укладаються у процесі реорганізації юридичних осіб, у правовій науці є дискусійним, що обумовлено специфікою корпоративних відносин. З цього питання висловлені різні думки, визнаючи такі договірні конструкції: 1) такими, що мають організаційно-майнову природу [7, с. 24]; 2) організаційними договорами [4, с. 321; 8, с. 66–67]; 3) різновидом договору простого товариства [9, с. 38; 10, с. 171]; 4) установчими договорами [11, с. 48]; 5) самостійними договорами [2; 12, с. 15; 13, с. 146]; 6) різновидом угод про спільну діяльність [4, с. 319; 14]; 7) угодами з майновим комплексом [15; 16, с. 65]; 8) як корпоративні організаційні акти [17, с. 24].

Ознаками, що дозволяють відрізнити договори про злиття та приєднання від споріднених, є можливість участі в них тільки юридичних осіб, мета – створення нової (для злиття) або реорганізація (для приєднання) юридичної особи – правонаступника учасників договору¹, що припиняють свою діяльність у результаті виконання договору, безоплатний характер і відсутність істотної умови про поєднання внесків для здійснення спільної діяльності [14]. Зазначене дозволило окремим авторам стверджувати, що реорганізаційні договори в разі злиття та приєднання містять ряд специфічних рис, які не дозволяють віднести їх до правочинів, передбачених законом. Тому є всі підстави віднести їх до непоіменованих цивільно-правових договорів [6, с. 69].

Договори про злиття та приєднання породжують права і обов'язки не тільки для їхніх сторін, але й для третіх осіб: вони визначають правове становище учасників (акціонерів) ТОВ і АТ, що реорганізуються, у той час як вони не є стороною таких договорів.

---

¹Слід звернути увагу на те, що під час вибору найменування нової юридичної особи сторони договору про реорганізацію можуть зберегти одне з існуючих найменувань лише в випадку приєднання. Під час злиття у сторін, що реорганізуються, залишається можливість зберегти факультативну частину такого найменування. В той же час Д. В. Ломакін вказує, що укладення реорганізаційних договорів переслідує особливу мету. Договори про злиття та приєднання спрямовані не на створення нового суб'єкта права, хоча під час злиття господарських товариств новий суб'єкт права якраз і з'являється. Вказані договори укладаються з метою проведення реорганізації господарських товариств. Створення нового суб'єкта права – лише один з етапів проведення процедури реорганізації [4, с. 319].

У свою чергу, наприклад, реалізуючи це положення договору про реорганізацію АТ, слід урахувувати права акціонерів на пред'явлення наявних у них цінних паперів товариства для викупу до проведення процедури реорганізації. Внаслідок реорганізації акції можуть бути конвертовані тільки в акції (ч. 2 ст. 80 закону України «Про акціонерні товариства»).

Головною особливістю договору про злиття є те, що він укладається між юридичними особами, що зливаються, які внаслідок виконання договірних зобов'язань припиняють своє існування (ліквідуються). Склад майна, перелік майнових прав і обов'язків, що передаються однією юридичною особою іншій, на думку Н. В. Козлової, визначається договором про злиття [10, с. 171]. Зазначене не дозволяє вчений погодитися із твердженням про те, що договір про злиття (приєднання) АТ за своїм змістом не є цивільно-правовим договором, а є різновидом затверджуваного загальними зборами акціонерів рішення про реорганізацію, яке визначає умови реорганізації за участю декількох юридичних осіб [18, с. 7, 19].

Рішення загальних зборів учасників корпорації про реорганізацію і договір про злиття (приєднання), що укладається такою особою з іншими суб'єктами, є самостійними юридичними фактами, що опосередковують процес реорганізації. Можливою є ситуація, коли договір про злиття (приєднання) взагалі не укладається, а умови реорганізації затверджуються загальними зборами учасників (акціонерів, членів) усіх корпорацій, що реорганізуються¹. Виходячи із зазначеного, Н. В. Козлова підсумовує, що в такому випадку фактична передача окремих видів майна, прав і обов'язків може оформлятися передаточним актом. Однак надалі сама собі суперечить, вказуючи, що перехід прав і обов'язків від одного суб'єкта до іншого має оформлятися відповідним договором (відповідно до вимог закону він може підлягати реєстрації) [10, с. 172, 175]. Виходячи з положень ст. 81 закону України «Про акціонерні товариства», можна чітко визначити, що передача майна, перехід прав і обов'язків у разі реорганізації АТ повинні здійснюватися винятково на підставі договору про його реорганізацію.

Порівняно з українською правовою дійсністю, де розробка проекту договору про злиття (приєднання) товариства та пояснень до його умов покладається на його наглядову раду, у Великій Британії для проведення злиття має бути розроблений проект договору (розд. 905 Закону про компанії), умови якого підлягають опублікуванню

---

¹ Цей аспект стосується правостановлюючого акта при реорганізації АТ. Наприклад, ст. 81 закону України «Про акціонерні товариства» містить імперативну норму про те, що наглядова рада кожного товариства, що бере участь у злитті, приєднанні, поділі, виділі чи перетворенні, розробляє умови договору про злиття (приєднання) або план поділу (виділу, перетворення).

(розд. 906), схваленню акціонерами компаній, що беруть участь у злитті (розд. 907). Директори кожної з компаній, що беруть участь у злитті, зобов'язані надати пояснювальну доповідь (розд. 908), а також висновок експертів (розд. 909).

У Німеччині реорганізація юридичних осіб здійснюється відповідно до Закону про перетворення (1995 р.), в якому закріплено, що представницькі органи суб'єктів, що беруть участь у злитті, укладають попередній договір про злиття. Такий договір визнається укладеним тільки після його схвалення на загальних зборах учасників. У договорі про злиття має міститися установчий договір і статут нового суб'єкта права.

Закони США встановлюють приблизно однаковий порядок реорганізації юридичних осіб будь-якої організаційно-правової форми [1, с. 391]. Злиття та приєднання проводяться відповідно до договору про реорганізацію (у формі злиття або приєднання), який підписується уповноваженими органами всіх договірних об'єднань і юридичних осіб, що беруть участь у реорганізації. Разом з договором про реорганізацію її учасники розробляють план, за яким і проводиться злиття або приєднання. Договір та план приймаються або схвалюються уповноваженим органом. Учасники юридичної особи приймають (схвалюють) названі документи або на загальних зборах, або шляхом письмової згоди¹. Договір про злиття або приєднання, план реорганізації, новий статут або зміни до існуючого статуту мають бути прийняті (схвалені) членами всіх договірних об'єднань і юридичних осіб, що беруть участь у реорганізації. В голосуванні (опитуванні) з питань реорганізації беруть участь усі члени юридичних осіб, навіть якщо за статутом у них немає права голосу з інших питань, наприклад, власники привілейованих акцій.

Особливості реорганізації корпорацій у США полягають у тому, що вищим органом управління будь-якої корпорації є рада директорів.

---

¹ Слід звернути увагу на те, що закони штатів допускають два варіанти прийняття (затвердження) рішення про реорганізацію з одночасним схваленням змісту договору про реорганізацію та плану злиття чи приєднання. Перший варіант передбачає проведення загальних зборів учасників юридичної особи, на яких і вирішуються всі питання реорганізації. Порядок проведення таких зборів – як чергових, так і поза-чергових – частково регулюється нормами законів, а частково – вимогами статутів. Другий варіант полягає у проведенні письмового опитування всіх членів юридичної особи з питання реорганізації. Разом з проектом договору про реорганізацію (проект рішення) та планом реорганізації кожному члену юридичної особи надаються пояснення та рекомендації з відповідних питань Ради директорів та проект нового статуту або змін до статуту. У встановлені законом чи статутом юридичної особи строки її члени зобов'язані надіслати своє рішення про згоду/незгоду з проведенням реорганізаційної процедури. Форма отримання такого рішення визначається самими засновниками у статуті юридичної особи.

Саме вона ухвалює рішення про реорганізацію в тій або іншій формі, затверджує проект договору про злиття або приєднання, про викуп активів, затверджує план реорганізації. Загальні збори акціонерів тільки схвалюють (не схвалюють) усі перераховані документи й рішення. Якщо запропоновані документи не схвалюються, реорганізація не проводиться.

Чинне цивільне законодавство передбачає укладення договорів під час здійснення реорганізації у формі злиття та приєднання, названих відповідно договорами про злиття та приєднання, що було продемонстровано на прикладі АТ. У свою чергу, ЦК України не тільки не регламентує умови зазначених договорів, порядок їх укладення, зміни та розірвання, але навіть не згадує про них (ст. 104, 106, 107). Відповідно до положень ч. 2 ст. 107 ЦК України після закінчення строку для пред'явлення вимог кредиторів і задоволення або відхилення цих вимог комісія з припинення юридичної особи складає передавальний акт (у разі злиття або приєднання), який має містити положення про правонаступництво щодо майна, прав і обов'язків юридичної особи, що припиняється.

На відміну від вітчизняного права, що передбачає ухвалення рішення акціонерами одночасно з трьох питань: про реорганізацію у формі злиття або приєднання, про затвердження договору про злиття або приєднання та про затвердження передавального акта (ч. 5 ст. 81, 83, 84 закону України «Про акціонерні товариства»), німецьке право за загальним правилом припускає прийняття загальними зборами акціонерів рішення тільки з одного питання – про схвалення договору про злиття (приєднання). При цьому окремого ухвалення рішення про злиття або приєднання та про затвердження передавального акта ні загальними зборами, ні яким-небудь іншим органом товариства не вимагається. Більше того, оскільки до договору про злиття або до його проекту має додаватися проект статуту нового товариства (§ 37 Закону про реорганізацію), то в разі схвалення договору про злиття акціонери одночасно затверджують статут. Це підтверджується також і абз. 2 § 76 Закону про реорганізацію, за яким статут нового товариства визнається дійсним, якщо акціонери всіх товариств, що беруть участь у злитті, схвалюють договір про злиття. Це правило не поширюється на приєднання. Зміни до статуту товариства, до якого здійснюється приєднання, автоматично не вносяться зі схваленням договору про приєднання, а вимагають окремого рішення.

Слід звернути увагу на загальну мету, що переслідується сторонами договорів про злиття та приєднання юридичних осіб, – проведення реорганізації юридичних осіб, що опосередковує процедуру універсального правонаступництва, що відрізняє їх від договорів про створення нового суб'єкта права, як це іноді стверджується в літературі [17, с. 23]. Основне завдання, що стоїть перед сторонами

реорганізаційних договорів, – забезпечення у процесі реорганізації переходу прав і обов'язків від одних суб'єктів права до інших. Однак метою сторін договору про злиття є не створення нового суб'єкта права, а забезпечення процедури передачі прав і обов'язків декількох існуючих юридичних осіб одній юридичній особі, спеціально створюваній для цього.

Що стосується такого різновиду реорганізаційного договору, як договір про злиття господарських товариств, то його сторони не стають учасниками новостворюваної корпорації, оскільки їх діяльність припиняється у зв'язку зі створенням нового суб'єкта. Не можна їх називати і засновниками, оскільки засновники – це особи, які ухвалюють рішення про створення корпоративної організації. У процесі злиття господарських товариств не відбувається створення нового господарського товариства, а має місце його створення в процесі реорганізації¹.

Договором про злиття (приєднання) слід установити критерії визначення осіб, уповноважених брати участь у таких зборах (засіданні). Для АТ це тимчасовий критерій, що полягає у встановленні певної дати. Акціонери, чії права на акції враховуються у реєстрі акціонерів на цю дату, визнаються особами, уповноваженими брати участь у спільних загальних зборах акціонерів товариств, що реорганізуються. Порядок денний таких зборів акціонерів має містити питання про розмір і структуру статутного капіталу АТ, створюваного у результаті злиття, а також аналогічні відомості відносно статутного капіталу товариства, до якого здійснюється приєднання. Договір про злиття (приєднання) має регулювати процес формування органів створюваного в результаті злиття товариства, а також відносини з обрання нового складу органів товариства, до якого здійснюється приєднання.

Найбільш важливими положеннями договорів про злиття (приєднання) корпорацій є положення про порядок обміну їх учасниками у процесі реорганізації належних їм часток (акцій, паїв). Ці положення мають істотні особливості під час випуску в процесі реорганізації цінних паперів. У договорі про злиття (приєднання) АТ необхідні обмеження, що перешкоджають довільній заміні цінних паперів (безпосередньо, акції при реорганізації конвертуються тільки в акції; при цьому прості акції конвертуються тільки у прості акції, а привілейовані – у прості або привілейовані), що чинним законодавством не регламентується. Крім того, в разі реорганізації шляхом злиття, приєднання одержання акцій акціонерами – власниками акцій однієї категорії (типу) одного АТ, що реорганізується, проводиться на однакових умовах. Договір про злиття (приєднання) має передбачати, що додаткові внески та інші платежі за цінні папери, розміщені під

¹ Хоча в юридичній літературі висловлено протилежний підхід [16, с. 62–63].

час реорганізації юридичної особи, а також пов'язані з таким розміщенням, не допускаються. У договорі про злиття необхідно вказати способи розміщення цінних паперів при злитті юридичних осіб, до яких належить конвертація. Крім того, договір визначає кількість цінних паперів кожної категорії (типу, серії) кожної юридичної особи, яка бере участь у злитті, що конвертуються в один цінний папір юридичної особи, створюваної в результаті злиття [19].

Аналогічні вимоги з урахуванням наявної специфіки необхідно встановити й стосовно договору про приєднання. Учасники такого договору можуть вибирати один зі способів розміщення цінних паперів, що допускаються нормативними правовими актами. На додаток до цих умов договір про приєднання має містити відомості про кількість цінних паперів кожної категорії (типу, серії) юридичної особи, що приєднується, які конвертуються в один цінний папір юридичної особи, до якої здійснюється приєднання. Серед положень договорів про злиття (приєднання) мають бути такі, що передбачають порядок затвердження змін до установчих документів юридичної особи, до якої здійснюється приєднання, а також установчих документів юридичної особи, створеної в результаті злиття. Необхідною умовою договору про злиття (приєднання) є умова про правонаступництво. Договір має передбачати також розподіл обов'язків з державної реєстрації створеної у результаті злиття юридичної особи та випусків розміщуваних у процесі реорганізації цінних паперів.

Уважаємо, що включення таких загальних цільових договорів, як договори про реорганізацію юридичних осіб, у структуру ЦК України дозволить впорядкувати правове регулювання процесів їх реорганізації, послужить надійною гарантією захисту прав їх учасників (акціонерів) і кредиторів.

Список бібліографічних посилань: 1. Юридические лица в гражданском праве зарубежных стран: монография/О. В. Гаврилюк, Н. И. Гайдаенко Шер, Д. О. Грачев и др.; отв. ред. Н. Г. Семилотина; Ин-т законодательства и сравнит. правоведения при Правительстве Российской Федерации. М.: Инфра-М, 2015. 432 с. DOI: <http://dx.doi.org/10.12737/13188>. 2. Харитонова Ю. С. Договоры о реорганизации юридического лица // PhpBB: юрид. форум. URL: <http://xn--80aaacbcckp8bzatg5cb.xn--p1ai/forum/viewtopic.php?f=17&t=13186>. 3. Зыкова И. В. Юридические лица: создание, реорганизация, ликвидация: монография. М.: Ось-89, 2005. 256 с. 4. Ломакин Д. В. Корпоративные отношения: общая теория и практика ее применения в хозяйственных обществах. М.: Статут, 2008. 511 с. 5. Ем В. С., Козлова Н. В. Учредительный договор: понятие, содержание, сущность и правовая природа. *Законодательство*. 2000. № 3. С. 5–14. 6. Князук И. Т. Понятие и сущность договора о слиянии (присоединении) по праву РФ и Германии. *Вестник РУДН. Серия: Юридические науки*. 2010. № 1. С. 64–71. 7. Суханов Е. А. О видах сделок в германском и в российском гражданском праве. *Вестник гражданского права*. 2006. № 2. С. 5–26. 8. Глушецкий А. А. Реорганизация и крупные сделки. *Закон*. 2006. № 9. С. 61–68. 9. Жданов Д. В. Реорганизация

акционерных обществ в Российской Федерации. М.: Статут, 2001. 206 с.

10. Козлова Н. В. Правосубъектность юридического лица. М.: Статут, 2005. 476 с.

11. Кафтайлова Е. В., Ручкин О. Ю., Трунцевский Ю. В. Реорганизация юридических лиц (правовые основы): науч.-практ. пособие. М.: Юрист, 2010. 116 с.

12. Марков П. А. Теория реорганизации коммерческих юридических лиц: проблемы правового регулирования и правоприменения: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03. М., 2012. 56 с.

13. Харитоновна Ю. С. Управление в гражданском праве: проблемы теории и практики: монография. М.: Норма – Инфра-М, 2011. 304 с.

14. Савельев А. Б. Договоры слияния и присоединения как соглашения о совместной деятельности. *Право и практика*. 2007. № 3. URL: http://www.kirov.arbitr.ru/press/press_self/244.html.

15. Архипов Б. П. Реорганизационные договоры о слиянии и поглощении акционерных обществ. *Законодательство*. 2002. № 10. С. 42–54.

16. Коровайко А. В. Реорганизация хозяйственных обществ. Теория, законодательство, практика: учеб. пособие. М.: Норма, 2001. 112 с.

17. Аиткулов Т. Д. Некоторые аспекты правового регулирования слияния и присоединения акционерных обществ в праве Российской Федерации и ФРГ // Актуальные проблемы гражданского права: сб. ст. Вып. 4. М.: Норма, 2002. С. 1–74.

18. Карлин А. А. Реорганизация акционерного общества: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. М., 2004. 25 с.

19. Ломакин Д. В. Договоры о создании и реорганизации юридических лиц: значение и место в структуре Гражданского кодекса РФ // Законодательство. 2004. № 2. URL: <http://for-expert.ru/articles/zakonodatelstvo-2-2004-1.shtml>.

Надійшла до редколегії 25.08.2016

Жорнокуй Ю. М. Отдельные вопросы договоров о реорганизации юридического лица

Очерчено авторское видение отдельных проблемных вопросов, имеющих место в контексте заключения договоров во время реорганизации юридического лица. Замечено, что гражданское законодательство не только не даёт ответа на проблемные вопросы заключения соответствующих договорных конструкций, но и вообще не определяет их правовой природы, порядка заключения и исполнения. Сделан вывод о том, что включение договоров о реорганизации юридических лиц в структуру Гражданского кодекса Украины позволит упорядочить правовое регулирование процессов реорганизации, послужит надёжной гарантией защиты прав их участников (акционеров) и кредиторов.

Ключевые слова: реорганизация, договоры о реорганизации юридического лица, договор о присоединении, договор о слиянии, акционерное общество, общество с ограниченной ответственностью.

Zhornokui Y. M. Some issues of agreements on the reorganization of a legal entity

The author has outlined his own vision on certain issues that occur in the context of concluding contracts while the reorganization of a legal entity. Special attention is paid to the fact that the civil law does not provide answers on both issues of

concluding relevant contractual structures, and does not determine their legal nature, procedure of conclusion and execution.

The author believes that the reorganization of the legal entity, as a process of creation, is realized by the way of successive accumulation of a number of legal facts, which collectively form a legal structure that involves the reorganization of one or more existing legal entities and the emergence of one or more new subjects as successors.

It has been proved that the agreement on the reorganization is not a statutory document of a legal entity, as supported by the recognition of the status of constituent document only by the statute of a core number of legal forms of legal entities. Consequently, we can not confirm that an agreement on the reorganization determines legal personality of the corporation.

Compared to Ukrainian legal reality the process of concluding agreements on the reorganization of a legal entity in the UK, Germany and the US is more detailed. The Civil Code of Ukraine does not regulate the terms of these agreements, the procedure for their conclusion, changes and termination, and even does not mention them.

The objective of the merger agreement is not creating a new legal entity, but providing the procedure for the transfer of the rights and duties of several existing legal entities to one legal entity, specially created for this.

The parties of the merger agreement of business entities are not the members of newly created corporations, since their activities are terminated because of the creation of a new entity. We can not call them as founders, because founders – are persons, who make a decision on a corporate organization's creation. The formation of a new business entity is not realized in the process of merger of business companies, it occurs within the process of reorganization.

The inclusion of the agreements on the reorganization of legal entities into the structure of the Civil Code of Ukraine will make possible to gradate legal regulation of the processes of reorganization, will serve as a reliable guarantee of protecting the rights of their members (shareholders) and creditors.

Keywords: reorganization, agreements on the reorganization of a legal entity, treaty of accession, merger agreement, joint-stock company, Limited Liability Company.

